

Riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid

I 25 kap. 5§ skollagen (2010:800) anges att kommuner, med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete och familjens situation i övrigt, ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

1. Målgrupp

1.1 Omsorg på obekväm arbetstid bedrivs för barn och elever skrivna i Stockholms stad och erbjuds från ett års ålder till och med vårterminen det år då eleven fyller 13 år (25 kap. 5 § skollagen).

1.2 Omsorgen ska erbjudas samtliga barn och elever som uppfyller villkoren, oavsett om barnet eller eleven är inskriven i **ordinarie**-verksamhet eller inte.

2. Villkor för att bli erbjuden omsorg på obekväm arbetstid

2.1 Omsorg på obekväm arbetstid är avsedd för barn och elever vars föräldrar/vårdnadshavare har sitt ordinarie arbete förlagt till tidig morgon, kvällar, nätter och helger, ~~det vill säga alla tider före och efter Stockholms stads ramöppettider (06.30-18.30). Förskoleverksamheten har ramöppettider 06.30-18.30, fritidshem 06.30-18.30 och fritidsklubb organiserar öppettider utifrån behov.~~ Det kan antingen vara en ensamstående förälder med obekväm arbetstid eller sammanboende föräldrar där båda arbetar på obekväm arbetstid.

2.2 Föräldrarnas försörjningsmöjlighet är utgångspunkt vid bedömning av behovet och föräldrar som arbetar extra med anledning av studier eller andra skäl är inte berättigade till verksamheten.

2.3 Med sammanboende föräldrar jämförs förälder/vårdnadshavare som sammanbor i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållanden med någon som inte är förälder till barnet.

2.4 För att erhålla omsorg på obekväm arbetstid krävs att det rör sig om ett regelbundet och kontinuerligt omsorgsbehov. Dessutom krävs att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

2.5 Vid gemensam vårdnad är utgångspunkten ett gemensamt ansvar för barnet. I de fall vårdnadshavaren/vårdnadshavarna inte kan ge omsorg om barnet/barnen har gemensam vårdnad och/eller bor på skilda håll behöver den sökande undersöka möjligheten att få hjälp av den andra vårdnadshavaren eller annan släkting närstående.

2.6 Omsorgsbehovet är styrande i bedömningen. Restid till och från arbete ingår i omsorgsbehovet, likaså tid då vårdnadshavare sover efter utfört nattarbete.

2.7 För barn som har omsorg på obekväm arbetstid innan kl. 06.30 eller efter 18.30, men inte i direkt anslutning till öppning eller stängning på förskola/fritidshem, är det vårdnadshavaren som ansvarar för att barnet kommer till verksamheten. Om barnet har omsorg på obekväm arbetstid i direkt anslutning till öppning eller stängning på förskola/fritidshem är det verksamhetsanordnaren av omsorg på obekväm arbetstid som ska ta barnet till eller från förskolan/fritidshemmet.

2.7.8 Föräldraavgiften för barn i omsorg på obekväm arbetstid utgår från samma avgiftsnivåer som maxtaxa för heltid i förskoleverksamheten. Detta gäller oavsett hur många timmar barnet går i omsorg på obekväm arbetstid och oavsett vem som är huvudman för verksamheten. Avgiften för omsorg på obekväm arbetstid omfattas av syskonrabatt i enlighet med maxtaxan. Se för vidare information om avgiftsnivåerna i Stockholm stads budget, bilaga 07 – avgifter m.m.

3. Förmer för verksamheten Villkor för att bedriva omsorg på obekväm arbetstid – oavsett regiform

- 3.1 Staden erbjuder omsorg på obekväm arbetstid i lokalbaserad verksamhet, det vill säga befintlig pedagogisk lokal eller annan för ändamålet anpassad lokal (25 kap. 7 § skollagen). Lokalen ska vara trygg och säker för barn att vistas i, samt utformad och utrustad så att den möter det behov som verksamheten kräver. Lokalen ska erbjuda tillräckligt med utrymmen för barns aktiviteter, avkoppling och sovplatser med hänsyn till målgruppen.
- 3.2 Om särskilda skäl föreligger kan avsteg från punkt 3.21 göras genom att erbjuda omsorg i hemmet.
- 3.3 En grundbemanning på minst två personal ska enligt stadens ersättningsmodell (se Stockholm stads budget, bilaga 06 – peng, schabloner och ersättningsnivåer samt volymer) finnas vid omsorg på obekväm arbetstid för att säkerhetsställa barnets pedagogiska miljö och medarbetarnas arbetsmiljö, se bilaga 4.
- 3.4 Avsteg från punkt 3.3 kan göras för de barn som beviljas omsorg på obekväm arbetstid i hemmet.
- 3.5 Verksamheten ska ha personal med en sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses (25 kap. 7 § skollagen).

Det innebär att anställd personal ska ha utbildning med inriktning mot barn eller erfarenhet av att arbeta med barn i de åldrar det gäller.

- ~~3.6 Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska samverka för att skapa ett utbud av verksamheten som är anpassat efter efterfrågan. Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka för en kvalitativ omsorg på obekväm arbetstid samt för att underlätta planering och bemanning av verksamhet. Nämnderna ska sträva efter att skapa gemensamma verksamheter på strategiska platser i staden för att underlätta planering och bemanning. Samverkan bör även ske i de fall där familjer behöver omsorg för barn som är inskrivna i olika verksamhetsformer.~~
- ~~3.7 Efter ansökan och prövning får utbildningsnämnden lämna bidrag till enskilda huvudmän som vill bedriva omsorg på~~

~~obekväm arbetstid om kommunen tillförsäkrats insyn i verksamheten (25 kap. 16 § skollagen).~~

4. Handlägningsrutiner och krav på dokumentation

Vårdnadshavare/förälder

~~4.1 Utbildningsnämnden är ansvarig för att utreda och besluta om omsorg på obekväm arbetstid oavsett i vilken verksamhet barnet är inskrivet. Utbildningsnämnden ansvarar för att administrera och bedöma vårdnadshavares ansökningar till omsorg på obekväm arbetstid för Stockholm stads alla verksamheter som be-driver omsorg på obekväm arbetstid, oavsett regiform.~~

4.2 Vårdnadshavare ansöker om omsorg på obekväm arbetstid via e-tjänsten Min omsorg.

4.3 Ansökan ska styrkas med följande underlag/dokumentation:

- Anställningsintyg med arbetsgivarens underskrift.
- Arbetschema, med arbetsgivarens underskrift.
- Intyg från arbetsgivaren om att denna inte kan erbjuda tjänstgöring på dagtid.
- En redogörelse och försäkran om varför föräldern/föräldrarna har behov av omsorg på obekväm arbetstid och att omsorg inte går att ordna på annat sätt.

4.4 Staden har rätt att vid behov kontrollera förhållandena hos vårdnadshavarens arbetsgivare.

4.5 Beslut om rätt till omsorg på obekväm arbetstid ska fattas terminsvis om behovet är stadigvarande och schemalagt.

4.6 Ansvar för att barnets schema följs ligger på utförare av verksamheten för obekväm arbetstid. Vårdnadshavaren ska lämna en schemaändring till verksamheten minst 14 dagar innan den börjar gälla.

4.7 Utbildningsnämnden ska skyndsamt utreda ansökningar om omsorg på obekväm arbetstid. Barnet/eleven ska vid godkännande om plats erbjudas en plats senast tre månader efter att en komplett ansökan lämnats in.

4.8 Det är den stadsdelsnämnd i vilken barnet är folkbokfört som ansvarar för att placera barnet i verksamhet. För elever i grundskolan är det utbildningsnämnden som ansvarar för placering av barnet i verksamhet. För barn i förskoleåldern ett till fem år är det stadsdelsnämnden i vilken barnet är folkbokfört som ansvarar för att tillhandahålla plats i omsorg på obekväm arbetstid. För elever i grundskolan är det utbildningsnämnden som ansvarar för att tillhandahålla plats i omsorg på obekväm arbetstid.

4.9 Om vårdnadshavare önskar placering dagtid på den förskola/fritidshem där de har sin omsorg på obekväm arbetstid kan avsteg från turordningen göras vid placering enligt gällande regler för intagning av plats.

4.94.10 Vid handläggningen av plats för omsorg på obekväm arbetstid ska hänsyn tas till att platsen ska vara belägen så nära hemmet som möjligt om inte andra önskemål finns från vårdnadshavaren/vårdnadshavarna.

Huvudman

4.11 Utbildningsnämnden ansvarar för tillståndsprovning av Stockholm stads fristående utförare av omsorg på obekväm arbetstid. I sin tillståndsprovning tar nämnden hänsyn till stadens behov av antal platser i omsorg på obekväm arbetstid och stadens långsiktiga planering av omsorgen. I tillståndsprovningen tas även beslut om sökt verksamhets maximala antal omsorgsplatser. Antal platser får inte överskridas och önskar huvudmannen utöka antal platser ska en ansökan om förändring inkomma till utbildningsnämnden.

4.12 Fristående huvudmän ansöker till utbildningsnämnden för tillståndsprovning av att bedriva omsorg på obekväm arbetstid. Villkoren för att få bedriva verksamheten framgår under rubrik ”3 Villkor för att bedriva omsorg på obekväm arbetstid – oavsett regiform”. I ansökan ska det framgå att nystartad verksamhet avser att uppfylla skollagens krav samt Stockholm stads riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid.

Vid godkännande av en fristående verksamhet efter provning får utbildningsnämnden lämna bidrag till fristående huvudmän som vill bedriva omsorg på obekväm

arbetstid om kommunen tillförsäkrats insyn i verksamheten (25 kap. 16§ skollagen).

4.13 Utbildningsnämnden ska utöva insyn i godkända verksamheter utifrån stadens riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid. Innebörden av insyn är att utbildningsnämnden har rätt att på plats granska verksamheten och få tillträde till de lokaler som används för verksamheten. Huvudmannen är skyldig att till nämnden lämna de upplysningar, de handlingar och annat material som nämnden begär och som behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sin insyn.

Uppmärksammas mindre allvarliga brister ger utbildningsnämnden huvudmannen ett uppdrag att avhjälpa dessa. Har huvudmannen inte avhjälpt bristerna inom den tid nämnden angivit kommer nämnden att avsluta huvudmannens rätt till bidrag för verksamheten. Rätten till bidrag upphör även om nämnden inte får insyn i verksamheten eller då insyn försvåras så att nämnden inte kan uppfylla sin insyn. Ett beslut om att avsluta en huvudmans rätt till bidrag går inte att överklaga i enlighet med skollagen.

4.104.14 Utförare av omsorg på obekvämt arbetstid, oavsett regiform, har ett uppföljningsansvar för att verksamheten ska hålla god kvalitet. Verksamheten ska även vara transparent så att föräldrar kan få insyn i verksamheten. Huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot verksamheten.

5. Föräldraavgifter

5.1 Föräldraavgiften för barn i omsorg på obekvämt arbetstid utgår från samma avgiftsnivåer som maxtaxa för heltid i förskola och fritidshemsverksamheten. Detta gäller oavsett hur många timmar barnet går i omsorg på obekvämt arbetstid. Avgiften för omsorg på obekvämt arbetstid omfattas av syskonrabatt enligt maxtaxan.

- För barn som har deltidsvistelse i förskola/pedagogisk omsorg dagtid och omsorg på obekvämt arbetstid höjs föräldraavgiften till heltidsavgift.
- För barn som endast vistas i omsorg på obekvämt arbetstid betalas heltidsavgift enligt maxtaxan.